

teszi, aki más véleményen van, az szerintök tudatlan, reakcionárius. Aki törekvésüket ellenzi, aki megakarja védeni iskoláit, melyek ősei áldozataiból épültek és az iskolában meg akarja őrizni a vallásos nevelést: az felekezetieskedik. Aki nem tűri, hogy gyalázzák és elrabolják legdrágább kincsét: gyermekeinek vallását, nem nézi tetlenül, hogy történelmi nagy multja által megszerzett létjogosultságát holmi idegen származású és azért sem hazafiásan, sem keresztény módon gondolkodni nem tudók letagadják, fölülte egyszerűen áttérjenek a napirendre, az ilyenről azt mondják, hogy ő szítja a felekezeti béktelenséget!

Voltak idők, amikor Magyarországon tisztelték, becsülték kath. vallásunkat, iskoláinkat. Voltak aztán olyan idők is — nem is olyan régen — amikor hazánk nagy kath. többségét bántani kezdték, de akkor az a hatalmas tömeg, ez az óriás még egykedvűen tűrte; talán mert feltette a nyugalmát, a kényelmét, talán mert nagyon bizott dicső multjában, hatalmában —, nem kutatjuk. Azt azonban tudjuk, hogy ma a katolikus, a keresztény tábor talpra ugrott, fegyvert ragadott, ma magunk előtt a szervezett, az öntudatos, harcra kész katolikus phallanxot látjuk, — igaz ugyan még nem teljes létszámban, még hiányoznak sokan, akiknek ott volna a helyük a közlegények és a vezérek sorában —, de mind számosabban csatlakoznak, mind jobban sorakoznak vihártépett, de diadalmas lobogójuk a keresztény magyar lobogó körül, amelyre első királyunk rátűzte Nagyasszonyunk

az úgynevezett Mária-forrás, amely dacára, hogy a sóhegyektől csak mintegy 115-öl messzeségben fakad, egyik a legelvezhetőbb édes vízi forrásoknak. E víz édessége mutatja, hogy a sóhegyek közvetlen szomszédságában levő déli hegylanc teljesen sómentes.

A Feketető vizét hülés és idegbaj ellen ajánlják az orvosok. E tó vizét jóval kevesebben használják, mint a Medvetetőt, de azért vannak ottan állandó fürdők is, t. i. akik vagy a víz használata folytán gyógyultak ki betegségeikből, vagy edzeni akarják idegeiket és izmaikat, mert a Medvető bádgyattá és renyhévé teszi az embert. Az Istvány vendéglő közvetlen a Feketető közelében lekszik kütünően berendezett szobáival s a mai kor igényeinek teljesen megfelelő étel-italbeli kiszolgálattal. Dacára, hogy az élelmi cikkeik beszerzése a fürdőn meglehetősen nehézségekbe ütközik, mindazonáltal az itteni vendéglőkben az étkezés semmivel sem drágább, mint bármely nagyvárosi vendéglőben.

A Feketető környékén a szobák ára jóval olcsóbb mint a Medvető körül, a mennyiben 5 és 4 korona között váltakozik. Ha azonban valaki egész fürdői időnyre bérel lakást csaknem fele árban fogja megkapni a lakást, mintha napjára vagy hónapjára veszi bérbé.

A Feketető környékén a villatellek ára négyszögölenként 9 korona, a mi rohamosan fog felebb emelkedni, mihielyt Marosvásárhely felől is a vasúti közlekedés megindul, mert a vonat közvetlen a Feketető mellett fog elmenni.

(Folyt. köv.)

magasztos képét. És látjuk, hogy keresztény testvéreink is ébrednek és nem egy jel mutat arra, hogy talán nincs is már olyan messze az az idő, amikor mindnyájan, kik pozitív keresztény alapon állnak és azt védeni akarják, bajtársi kezelt fognak majd egymásnak nyújtani: a közös kincs közös védelmezésére.

Nekünk, mint a nép tanítóinak tisztában kell lennünk a helyzettel. Olyan időket élünk, amikor nem elég, ha a kath. tanító azért tanít csak kath. iskolában, mert a sors úgy akarta, hogy éppen ott keresse kenyerét. Nem. A kath. iskolák tanítói ma meggyőződésből kell, hogy szolgálják a kath. tanügyet. Meggyőződésük pedig az legyen, hogy a kath. népiskolák ha valaha, úgy most nélkülözhetetlenek. Hogy tehát iskoláinkat fenn kell tartanunk, sőt folyton emelnünk és kibővítenünk is kell azokat. Hirneves politikusoktól és pedig éppenséggel nem kath. pártiaktól is hallottuk a most folyó kultuszvita alkalmával, hogy a felekezeti iskolákra ma nagy szükség van. Mert azok úgy vallási, mint politikai szempontból fontos missziót teljesítenek. Mondották azt pedig olyan államférfiak, akik viszont akkor, amidőn felelőségteljes állásokban voltak, ők is állítottak fel áll. iskolákat. Amidőn tehát a kath. iskolák áldásos hivatását hangsúlyozzuk, azzal mi nem izgatunk az áll. iskola ellen. Mi csak törvényesen biztosított jogunkkal élünk, amikor az oktatás és nevelés terén áratott fényes történelmi multunk tradícióihoz ragaszkodva kath. egyházunk áldásos pedagógiai működését biztosítani akarjuk a XX. században is. Kérdem, hol volna ma a magyar kultúra katolikus egyház nélkül? Hisz ő volt az, aki építette és vezette azt a sok ezer, részben most is fennálló népiskolákat, azt a sok gimnáziumot, az összes magyar egyetemet. És ezen büszke, de nem kevésbé jogos kérdésre az ellentétből válaszul felharsog e harckiáltás: Nem kell nekünk felekezeti iskola, ki az egyházzal az iskolából. Ez is divatszzerű jelszó, de ami ennél sokkal gyászosabb: egyuttal arculcsapása az egész magyar nemzeti kultúrának.

Halljunk más ilyen üres frázist: A vallásos nevelés szorítkozzék a heti két hittanórára, sőt a hittant tanítsák az iskolán kívül, a többi tantárgyból pedig küszöböltessék ki a vallás-erkölcsi nevelés, az iskola legyen teljesen vallás nélküli. Nem akarok hosszadalmas lenni. Azért ezen kitételek megcáfolására csak arra az országra utalok, ahol ezen axiomákat már törvénybe is iktatták. Nos és mit látunk ott Franciaországban. Azt, hogy maguk a törvény alkotói sem képesek azt keresztülvinni. Igaz, hogy a keresztény vallást kiszorították teljesen az iskolából. Igen, de ahelyett, hogy következetesen a val-

lási kérdéssel az iskolákban egyáltalában nem foglalkoznának, azt tapasztaljuk, hogy mást, keresztény ellenes, a szabadgondolkozók vallását, az istentagadást, a vallási gyűlöletet, azt vitték bele az iskolába, a népbe. A keresztény erkölcsöt pedig helyettesíteni akarják a szabad erkölcs, az u. n. tiszta humanizmus ágise mögött rejtőző erkölcstelen életfelfogással, mely szerint minden szabad, ami sikerül és csak az a rossz, ami gyarló természetünknek nehezére esik. Ez a megdőböntő eredmény pedig semmi egyéb, mint fényes bizonyítéka annak, hogy a vallás-erkölcsi nevelést mellőzni az iskolában nem lehet. Vagy keresztény gondolkodású, istenfő, tiszta erkölcsű nemzedéket nevelünk és egyuttal jó hazafiakat. Vagy pedig egy féktelen oltárt és trónt, egyaránt lerombol, megvadult társadalmat, melyről már I. Napoleon mondotta, hogy azt kormányozni nem lehet, mert még az Istentől sem fél.

Ne hagyjuk magunkat megtéveszteni frázisok által! Az ellenség nem nyíltan, nem is egy csapásra, de annál biztosabban akarja a vallást, a hitet kioltani előbb az iskolából, aztán a társadalmi élethől. Egyelőre még bizonyos óvatossággal, némi tartzkodással harcolnak ellenünk, mert tudják ők is, hogy Istennek hála Magyarország nem Portugália. De legyünk éberek és okoljunk a nyugati államok sokat dicsőített „kulturhaladásán"! Szeressük, gondozzuk, védjük kath. iskoláinkat, kiki a maga körében lelkesen és teljes odaadással, mert bizony azzal egyszersmind legjobban védjük és mentjük a keresztény Magyarországot is.

INNEN-ONNAN.

A Mária Kongregáció ideáljával. Ezzel a címmel egy kis füzetet kaptunk a Mária-Kongregáció szerkesztőségétől. Nagyon értékes, figyelemreméltó dolgokat olvastunk belőle a kongregációk lényegéről, tevékenységéről, céljairól. A meggyőződésnek, a megdönthetetlen igazságérzetnek az a lelkes hangja, amely minden sorát áthatja, valósággal magával ragadja az olvasót. „Menjeteq beljebb a keresztény vallás templomába és tanuljátok azt megismerni, hisz eddig nem ismertétek! Menjeteq a gyóntatószékbe, menjeteq az oltár kenyeréhez és legyeteq tiszták. Ne uralkodjék fölöttetek a Sexus, a majdnem mindent leigázó, pusztító hatalma“.

„Nem elég magatoknak így élni, hanem az életet ültessétek más ember, sok ember lelkébe. Foglalkozni kell az elhagyott szegény emberekkel a Krisztus nevében. Tanuljátok meg, hogy a népnek nemcsak tisztviselői, parancsolói tudtok lenni, hanem istapolói is a charitas, a keresztény szeretet nevében“.

„Korunk társadalmi vállalatlanságának és vallási közömbösségének oka nagyrészt abban van, hogy azután a felületes hittanulás után, amelynek az iskolában a fiatal generáció magát aláveti, beáll a legteljesebb stagnálás, mely az általános műveltség által követett továbbképzés

köréből szinte kiragadja vallásunk, világnézetünk intelligens emberhez méltó tanulmányozását.

„Tanulni kell. El kell sajátítani a modern kor szellemi fegyverzetét. Mert meggyőződésünknek annyi tiszteletet szerezünk, amennyit mi magunk érünk”.

„Testvérek! Oly embereket kell beállítani a XX. századba, akik megállják helyüket a forumon, megállják, ha kell a parketten is, de nem szégyenlik terdeiket meghajtani az Úr oltára előtt”.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok vonulnak végig a kis füzetben, tanítva, buzdítva, lelkesítve a kongregációs ifjúságot s megjelölve egyszersmind a kongregációk apostoli misszióját.

Valóban időszzerűen jött üdvös tanítások és útmutatások vannak benne összefoglalva. Jó volna, ha a szülők és más a kérdés iránt érdeklődők figyelme is ráirányulhatna. Ára 10 fillér. Teljes címe: A Mária-kongregáció ideáljai, írta Kóródi Katona János. Megrendelhető a Mária-kongregáció szerkesztőségében Budapest, VIII. Mária-utca 25. és Grohmann könyvnyomdájában Selmecbányán.

Szociáldemokrata igazság. Ausztriában a legutóbb lefolyt választási hadjáratban egy szociáldemokrata képviselőjelölt és egy udvari tanácsos állottak szemben egymással. A nyomdászok akként pártolták elvtársukat, hogy semmi olyan közleményt nem adtak ki, amelyben a szociáldemokrata párt elleni támadást látták.

Jogot a népek!

Mi adhat okot tüntetésre? A cseh magánhivatalnokok egy vidéki városban pünkösöd hétfőjén kongresszusra gyűltek össze, hogy helyzetük javításáról tanácskozzanak. A békes hajlandóságú kongresszus egyszerre színt változtatott. Pünkösöd léven, herceg Schwarzenberg uradalmának és vállalatának hivatalnokai nem a kongresszusra, hanem a templomba mentek. Mindjárt kész volt a vádaskodás. A herceg bizonyára erővel kényszeríti alattvalóit a templomlátogatásra.

Ebből származott a világ legelkeseredettebb tüntetése.

A kongregációk. A nagy hullamokat felvert kultuszvita két táborra szakította a magyar országgyűlés képviselőházát. A szétválasztott tábor közepette ott állott kimagaslón a „Mária kongregáció!” Vagy mellette, vagy ellene érezték és beszéltek a honatyák.

Az elvakultság, az elfogult sötét gondolkodás, a rosszmájú türelmetlenség mind azt kiabálta, hogy a gimnáziumokban nincsen helye a kongregációknak. Lám! a botor lelkűk! Ha tudnák, hogy a kongregáció az ifjúság tiszta életének a kultusza, nem kiabálnának így, sőt fiúikat, leányaikat ők is beiratnák a gyűlölt kongregációba.

De így mindenféle rágalmat hordanak össze ellene. Pedig hát ez a jövőnek biztosítása, hogy ne jussunk Franciaország sorsára. A vallástalanság, az erkölctelenség a legerősebb államokat is sirba dönti; mi katolikusok meg akarjuk óvni a serdülő ifjúságot épen a legveszedelmesebb korban, a nemi élet szertelenségei ellen, mint a jövő reményeit.

Ha ismerné közelről egy-egy elfogult ellensége a kongregációkat, mi az, mikor az ifjú fogadalmat tesz arra, hogy a házasságig tiszta liliom életet fog élni, akkor felkiáltana Apponyi gróf nemes lelkének egész hevével: „Fiamat is ott fogom nevelni, mert magam is kongregacionista voltam és vagyok”.

A legtöbb képviselő rest utána is nézni,

igaza van-e annak a kirajczárszurnálnak, mikor klerikális túlkapasokról rón nap-nap mellett vonást a kongregáció ártatlan egyesületének táblájára, mint bünt? Hát miért nem szítja a „Konfirmáltak egyesületét”, mely pedig majd minden kálmínista-fészekben egybegyűjti a két nembeli ifjúságot. Miért nem szítja: a lutheránus Gusztáv Adolf Vereint? Miért nem a „Chewra Kadischát”.

Ezeket bizony békében hagyják tenyészteni, csak a katolikus kongregáció az egyedüli bűnbakk. Ez választja szét az ifjúságot, ez dülja fel a felekezeti és vallásbékét, a többi ártatlan és türelmes egyesület.

A NAGYVILÁGBÓL.

A portugál elválasztási törvény.

Nagyon örvendetes módon lehet konstatálnunk azt, hogy a portugál papság meglepő egyetértéssel és aldozatkészséggel protestált a republikánus kulturharcosok erőszakoskodásai ellen, ami az utóbbiakra nézve annál kellemetlenebb, mert ők az „apostata” és állami plébánosok nagy számában reménykedtek. Az egyes egyházmegyék papsága mind egymás után protestál a szétválasztási törvények ellen. Így Csímbrá város papsága püspökének elnöklése alatt a következő határozatot hozta:

„A káptalan, a papnevelő professzorai és Csímbrá város papsága azon meggyőződéséről vezéreltetve, hogy a maguk részéről el nem fogadhatják az egyházat mélyen sújtó elválasztási törvényt, kifejezetten lemondanak az ezen törvény által nekik biztosított nyugdíjakról és teljesen alávetik magukat e tekintetben az egyház fejének és nagyrabecsült püspöküknek.”

Ez csak egy példája a számos hasonló tartalmú visszautasításnak, amelyeket nagy számmal kap a kormány. Ha mégis ezzel szemben a londoni portugál követ, Teixeira Gomes a „Times” világlaphoz ezt az értesítést intézte: „Fölhívhatom arra a figyelmet, hogy az új portugál elválasztási törvény nem olyan rossz, hogy az önök levelezőjének allitásaival szemben a portugál klérus nagy részének a tetszését meg ne nyerte volna. Sőt a bragai érsek személyesen elment az igazságügyminiszterhez ezen városban való legutóbbi tartózkodása alkalmával, midőn el a minisztert mint ezen említett törvénynek a szerzőjét azon városban nagyon ünnepték”, akkor ez az igazságnak, a való ténynek legszemérmetlenebb elcsavarása, mert a bragai érsek csupán a kényszerűség hatása alatt ment az igazságügyminiszterhez bizonyos jegyzőkönyvi felvétel ügyében, mert különben attól kellett volna tartania, hogy őt is a „szabadság” vagy a „szétválasztás” nevében száműzik.

Mennel inkább ismerjük meg ezen törvény egyes részeit, annál jobban ütközünk meg rajta és annál inkább értjük meg a portugál klérus egységes fellépését.

Csak néhány részletet említünk meg e törvényből: A papnevelőintézetekben csak teológiát szabad tanítani; a hivatásához feltétlenül szükséges világi szakismereteket a papságnak az állami intézetekben szabad csak megszereznie. Természetesen az állam határozza meg, mit tartozik a teológiához és mi nem. A teológiai intézetek tanítása minden tekintetben alá van vetve az állami felügyeletnek és ellenőrzésnek. Az ezen célra kirendelt inspektorok a semináriumok vezetését bármikor egy állami közigazgatási tanácsosa bizthatják, ha az

előadások nem az ő izlésük szerint folynak. Olyan teológus, aki Rómában végezte tanulmányait vagy esetleg ott szerezte doktorátusát is, Portugáliában egyáltalán nem kaphat állást. Bármely papi hivatalnak elfoglalása csak a kormány kifejezett helybenhagyásával történhetik meg.

Az állam az összes egyházi alapokat és javakat konfiskálta és azokat a francia mintára berendezett kulturközségek kezébe helyezte, amelyek azonban a templomok és plébániák felett csak akkor rendelkezhetnek, ha ezek a kultuszegyesületek első sorban jótékonyági célokat gyakorolnak. A kultuszegyesületeket a községi előjáróságok szigorúan ellenőrzik s mindakettő mindenkoron függ a kormánytól. Beleegyezése nélkül sem misét mondani, sem szentbeszédet tartani, sem bármiféle ájtatosságot végezni nem szabad. A plébánosnak nincs semmi beleszólása a templom ügyeibe; a sekrestyések, akiket természetesen az állam nevez ki, minden kules, még a tabernakulumé is. A papi ruhának viselete csak a templomban van megengedve. A lelkészek nem szabad a holtat külön engedély nélkül a temetőbe kikísérnie; de még ha ezt megengedik, akkor sem szabad papi ornatusban megjelenni. Vallásoktatást a rendes iskolai tanítás idején végezni nem szabad. Minden vallásos ténykedésnél a kormány képviselője veszt részt ellenőrzés végett. A klérust a tirannusok szemében csak egy mód mentheti meg és ez a celibátus felhagyása; akkor az állam bőven gondoskodik róluk, ágyasaikról és gyermekeikről.

A katolikus portugálok többé nem kereszket, sem szentképet a lakásukra nem tehetnek; a templomok művészi alkotású szobrai, festményeit elvehetik és a múzeumokban helyezik el. A jámbor társulatokat és egyesületeket mind felszaltják. A jámbor alapítványok, még ha örök időkre szólnak is, 30 év elteltével az államra esnek vissza. A kultuszcélokra a kultuszegyesületekhez befizetett pénznek harmad része jótékonyági célra jut. Templomot bármely időben az állam közérékből bezárathat.

A kulturharcos állam mindjárt meg is mutatja az ő gyümölcseit. Aldegaiega városkából Lissabon mellől jelentik, hogy a revolucionáriusok a templomból a szobrokat kihurcolták, a drága és értékes paramentumokat kint halomba rakták és felégették.

Ezt értik tehát a portugál zsarnokok „az egyháznak az államtól való elválasztásán”. Ezen ugyan még a liberális organumok is megütköznek, amelyek pedig örvendeni szoktak az ilyen frissen sült kulturharcnak, még ők is soknak találják ezt a zsarnokságot. A „Kölnische Zeitung” például ezt a törvényt „nem elválasztásnak, hanem az egyház leigazásának, még pedig a nem szabad államtól való leigazásának” nevezi, s ezen kijelentéséhez a magunk részéről nincs is mit hozzátennünk: „Ennek a törvénynek, ha egészen végrehajtják, valóban meg kellene váltania Alfons Costa igazságügyminiszter jóslatát, hogy Portugáliában nem lesz többé sem Isten, sem vallás.”

De mi reméljük, hogy a hithű portugál nép és klérus be fogja igazolni ennek az ellenkezőjét.

Aki oly ujságokat vagy más iratokat olvas, melyeket vallásellenes emberek írnak, saját lelkén követ el öngyilkosságot. Stolz Albán.

Papi-otthon-egyesület.

Rég tervezett eszménkre mindenesetre az udvarhelyi esp. kerület papságának, kizárólag agg papok számára létesítendő szanatóriumi indítványa adta meg a tette lépést, amely indítvány azonban amily üdvös, ép olv. kivihetetlen azon formában, mely szerint indítványozva lett, de felesleges is az általunk tervezett „szövetkezeti alapon” alakítandó papi otthonnal szemben, mert ez azt is teljesen — minden imperatív intézkedés nélkül — magában foglalja, keblére öleli. Koronánkban u. i. egyik paptársunk egy ilyen tetszetős és érdeklődést keltő előadásban bemutatta nekünk Filep Domokos görcei apátprélátus kezdeményezése folytán 1876-ban alakult „beteg papok segélye gyülekezete” alapján ugyanott kialakult „papi szanatórium” magasztos és az elvesztett egészség visszaszerzésére alapított nagyszerű intézmény, mely néhány rövid évtized alatt, ma a negyedik nemzetközi szanatórium felépítésén fáradozik.

Ezen paptársunk által személyesen ismert és leírhatatlan hatást keltő rendszerről, alapítási módosításairól én nem akarok most szólni, azt ő fogja alapos ismeretével, bő tapasztalatai alapján jeles tollával leírni a következő cikksorozatok kapcsán; nekem csak az a feladatom, hogy röviden ismertessem: mit akarunk? mi a célunk?

Mi a görcei papi szanatórium mintája és rendszere alapján: „papi-otthon-egyesület” akarunk alakítani — ez idő szerint helyi tekintet nélkül — kizárólag akár az erdélyi gyűházmegyei papság és hívek részvétele, akár pedig az összes magyar klérus egyesülése után, amelynek megalakulásával a szerkesztendő alapszabályok alapján a Görcei-ikái szanatórium alapján, az üdülő, beteg és nyugdíjas paptestvérek számára „szövetkezeti” alapon a sok alkalmas klimatikus gyógyhelyen valahol egy kényelmes papiotthont alapítani, ahol kiki oltó és kényelmes otthont talál magának, hogy kifáradt testét megpihentesse, elvesztett idegeit meggyógyíthassa s végül jól kiérdemelt nyugdíját szabadon, minden külső befolyás nélkül élvezhesse.

Nem képelek paptársat, vagy velünk rokonszenvező világi testvért, akinél e felhívás lelkiesnyíló, vagy éppenséggel gúnyos érzelmekekkel találkozunk; nem képelek paptestvért, aki örömmel ne csatlakozna ezen — mindig nélkülözött — üdvös intézmény megvalósításának létrehozásához.

Minden kezdet nehéz, de nem lehetetlen, minden nemes cél sok nehézség és akadályokkal találkozunk, de „viribus unitis” mindent legyőzhetünk, csak akarni és aldozni kell s az eszme megtestesül s hirdetni fogja s áldani a közreműködők áldásos munkáját és fáradságát.

Kérem tehát k. paptársaimat, szóljon hozzám mindenki, pro et contra, még a szentgyakorlatok előtt, ahol személyesen többet és bővebben beszélhetünk e cél megvalósítása érdekében; hallgassuk meg egymás véleményét, aggályát, újabb indítványát, mert nekem és megbízóimnak szent meggyőződésünk, hogy egyetértőleg rövid idő alatt papiotthonunk lesz; csak minél nagyobb lelkesedéssel szóljunk ez ügyhöz s lelkesedjünk a magunk és jövő paptársaink testi-lelki üdülő helyének megteremtése érdekében.

Van-e a világon több kedvezőbb hely, mint szép Erdély bércei között?!

A fundamentumnál ne bénítsen senkit az a gondolat, hogy én ügysem élvezem gyümölcsét; ne! mert a diófát nem magunknak ültetjük, hanem mások számára, akik áldani fogják

az alapítók emléket; nekünk elég, ha ültetünk, a többit bizzuk az isteni Gondviselés bőbeségére s munkánkra kerjük az ő áldását. Amen.

Lőrincz Sándor,
plébános.

HIREK.

— **Személyi hír.** Főpásztorunk jún. 14. szerdán délelőtt tért vissza székhelyére Kolozsvárról, hol az igazgatótanács ülésén elnökölt.

A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziummal lefolyt érettségi vizsgálatok alkalmával a püspöki aula vendégei voltak K u n c z Elek, tanker. kir. főigazgató és Márki Sándor dr., kolozsvári egyetemi tanár, igazgató-tanácsos, akiknek tiszteletére a főgimnáziumi énekkar június hó 14-én ebéd idejében a Pater Felicián tól megtanult énekekből szép és sikerült szerenádöt rendezett.

— **A gyfehérvári róm. kath. főgimn. vizsgálatainak sorrendje az 1910—1911. év végen.** Június 12. 13. 14-én: Érettségi szóbeli vizsgálatok. Június 15-én d. u.: Tornavizsgálat és verseny. Június 16-án: Vallás tan I.—VII. osztály az I. osztály termében. Június 17-én: Vallás tan IV.—III. osztály az I. osztály termében. Június 17-én: Magántanulók írásbeli vizsgálat. Június 15-én: Magántanulók szóbeli vizsgálat. Június 20-án: a) Természettan, mennyiség tan VI. osztály saját termében. b) Német, görögnyelv, gör. hely. történelem V. osztály az I. osztály termében. c) Magyar, német, latin nyelv IV. osztály saját termében. d) Történelem, földrajz III. osztály saját termében. Június 21-én: a) Magyar, latin, német, görögnyelv VII. o. a VIII. o. termében. b) Természetrajz, számtan, rajzoló geometria II. oszt. saját termében. c) Magyar nyelv, természetrajz, latin nyelv I. o. saját termében. Június 22-én: a) Magyar, latin, görögnyelv, gör. hely. VI. o. saját termében. b) Természetrajz, mennyiség tan V. osztály saját termében. c) Mennyiség tan, rajzoló geometria IV. o. saját termében. d) Német, latin, magyar nyelv III. osztály saját termében. Június 23-án: a) Történelem, természet tan, mennyiség tan, egészség tan VII. osztály a VIII. osztály termében. b) Magyar, latin nyelv, földrajz II. osztály saját termében. c) Földrajz, számtan, rajzoló geometria III. o. saját termében. Június 14-én: a) Német nyelv, Történelem VI. osztály saját termében. b) Magyar-, latin nyelv V. osztály saját termében. c) Történelem, természetrajz IV. osztály saját termében. d) Mennyiség tan, rajzoló geometria III. o. saját termében. A rendkívüli tárgyak vizsgálatait az utolsó órákban tartottuk meg. A vizsgálatok naponként 8 órák kezdenek.

— **A gyulafehérvári püspöki leánynevelő-és tanintézetben az 1910—1911. évben az évzáró vizsgálatok következő sorrendben tartanak:** Június 16-án d. e. a polg. I. oszt. Június 16-án d. u. az elemi I. oszt. Június 17-én d. e. a polg. II. oszt., utána francia és német vizsgálat. Június 17-én d. u. az elemi II. oszt. 18-án d. u. 5 órák a tornavizsgálat. Június 19-én d. e. a polg. III. oszt. Június 19-én d. u. a zenevizsgálat. Június 20-án d. e. az elemi III. oszt. Június 20-án d. u. az elemi IV. V. és VI. oszt. Június 21-én d. e. a polg. IV. oszt. június 21-én d. u. a záróünnep. Június 22-én 8 órák a „Te Deum”. Június 23-án a magánvizsgálatok. A vizsgálatok d. e. 8 órák, d. u. 3 órák kezdődnek. Jelzett napokra a t. szülőket és a tanügy barátait tisztelettel meghívja: az igazgatóság.

— **Tornaverseny.** A gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium tanuló ifjúsága 1911. június 15-én csütörtökön (Úrnapján) d. u. 5 órák az intézet udvarán nyilvános tornaversenyt tart, a következő műsorral: 1. Felvonulás. 2. Himnusz. 3. Szab. gyakorlatok. 4. Csapat torna alacsony és magas nyújtón. 5. I. és II. o. válogatott kis csapatának botgyak. 6. Gyakorlatok farudakkal. 7. Csapat torna korlátokon. 8. Futás verseny. 9. Mű szabad gyakorlatok. 10. Birkózás. 11. Díjak kiosztása. 12. Elvonulás. Tetszes szerinti adományokat tornaszerekre köszönettel fogadnak.

— **Érettségi vizsgálatok.** A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziummal június hó 12.—14. napján folytak le a szóbeli érettségi vizsgálatok K u n c z Elek, kir. tan., tankerületi kir. főigazgató elnöke alatt; az erdélyi róm. kath. stá tus képviselője volt a vizsgálatokon Márki Sándor dr., kolozsvári tudomány-egyetemi tanár, igazgató-tanácsos. A megvizsgált 21 tanuló közül jelesen értek: Baráth Béla, Rafain Alajos, Rózsa József és Veress Gyula; jól értek: Bartha József, Schmotzer György és Wilhelm Tibor; egyszerűen értek: Barbácsy József, Chirilla János, Hary Gyula, Kádár Lajos, Kolumbán Kálmán, Kosztka Brunó, Kovács Sándor, Körösi László, Lobontiu József, Medrea Traján, Morusca Máté, Nagy Lajos, Rus Miklós és Trigarszky Dezső. A jelentkezők tehát mindnyájan sikerrel tettek le a vizsgálatot, amelynek befejeztével az elnökölt főigazgató hatóságos buzdító beszédet intézett az éretl ifjakhoz, akiknek nevében Baráth Béla mondott köszönetet a vizsgálobizottságnak.

— **Érettségi vizsgálat.** A kézdivásárhelyi róm. kath. főgimnáziumban június 7. 8. és 9-én tartották meg az érettségi vizsgálatot. A miniszteri biztos. S z a b ó Károly elnökölt az érettségien; az erd. róm. kath. Státust Á g o s t o n Lajos, brassói főgimn. igazgató képviselte. — A vizsga eredményét 9-én este 8 órák hirdettek ki. A vizsgálat eredménye a következő: 21 jelentkező közül jelesen éretl K h e l l Bogdán és P e t h e Gyula, jól éretl hat, éretl kilene, javító vizsgálatra négy. Az eredmény kihirdetése után S z a b ó Károly miniszteri biztos lelkes beszédet tartott az éretl ifjaknak, buzdítván vallásosságra s az ezzel párosult hazaszeretetre és az intézet tanárai iránt való hállára. Az ifjúság részéről K h e l l Bogdán tartott köszönetet a miniszteri biztos atyai jóindulatáért.

— **A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumban az érettségi vizsgálatok folyó hó 6—9 tartattak meg.** A kormányt K u n c z Elek tanker. kir. főigazgató, az erdélyi róm. kath. Státust M i k e s János gr. képviselte. Jelesen éretl 3, jól 12, egyszerűen 9, nemsikerült 6.

— **Marosvásárhelyről írják:** Jún. 6-án délután 5 órák érkezett Püspök Urunk csikszere dai utjáról Maros-Vásárhelyre. Kisérétében voltak mindazok, kik két nappal azelőtt utaztak fel városunkból a gimnáziumszentelésre. Már a pályavaron nagy közönség fogadta a Főpásztort. Együtt vonultak be a plébániatemplomba kongregációi avatásra. 11 felnött leány és 37 zárdai növendék várta dobogó szívvél, hogy az ő kezeiből vegye a kongregációi ermet és az ő ajkairól hallja az élet nehéz perceire szükséges buzdító szavakat. Az óriási hallgatóság lelkét Dr. M o n a y Ferenc, a minonitarend titkára készítette elő remek beszédben a fontos aktusnak megértésére. Felavató alatt pedig a zárdá énekkara adott elő szép énekeket. Félhétre járt már az idő, mikor a zárdába is eljuthatott Püspök Urunk. Itt erősen készültek fogadására. A Szt.-Ágnes szobornál a lépcsőház kanyarulatánál, C s á k á n y Mariska, kongre-

gációi felügyelő üdvözölte, mire a Főpásztor meghatottan válaszolt. Majd kezdetét vette „A hitűség áldozata” c. szünműnek igen ügyes előadása. A többiek rendkívül kedves alakítása mellett legtöbb drámai előadást igényelt M ü l e r Gizella kongregánistának szerepe; minek alaposan meg is felelt. Jún. 7-re a zárdai első áldozók feledhetetlen napja volt. 70-en járultak először az Úr Jézus asztalához, fele csupa II. elemista. Maga a Főpásztor is, de akik már foglalkoztak gyermekek áldozási előkészítésével, el voltak ragadtatva e legkisebkek áhitától, örömtől sugárzó arcától. Szép jutalomban is részesültek. Együtt reggelizhettek a zárdai kertjében a kegyelmes Püspök Úrral. Nehéz volt magát kiszakítani ez ártatlanok környezetéből, de vonta a vágy a gimnáziumi ifjúsághoz, hogy a délutáni gyónásra előkészítse őket. A gimnáziumból a ref. kollégiumba vezetett útja, mely ez évnek, de évtizedeknek is legérdekesebb, legnevezetesebb útja. Az Országos Ref. Tanáregyesület tartotta ott épen akkor évi közgyűlését. Meghívót a kegy. Püspök úrnak is küldöttek, de bizonyára kevés reménységgel, hogy azon meg is fog jenni. A Püspök úr belépve, a kísérő tanárokkal együtt szerényen beült a haligtársak sorába. Csak később vette őt észre az elnöki emelvényről D e s y Zoltán, majd D e á k Lajos tanfelügyelő és szettek megkínálni az elnök jobbján diszüléssel. Innen szólalt két ízben is a református tanárokhoz. Szakszerű hozzászólása az egyik felolvasásban tárgyalt felső leányiskolai reformokhoz élénk tetszésre talált. Másik beszédében pedig szeliden, de határozottan fejtegette a kath. papság nevelői munkásságát, odaállította (mivel erről is tárgyalt a gyűlés) a nötlenségben rejlő áldozatuknak magasztosságát, az egész emberiségre és a családokra gyakorolt jótékony befolyásukat, mikor egész lelküket odaadják osztatlannal mindenkinek, mikor lemondanak a családalapításról, hogy annál inkább közreműköd-hessenek mások családi boldogságának emel-
lésében, létrehozásában. A gyűlés percekig tapsolt a lelkes beszédnek és nagy óvációk között kísérte ki a távozó Főpásztor. Pár látogatás még délelőtt és ebéd után gyónatás késő estig voltak e nap programja. Csitörtökön reggel 250 gyermeknek osztotta ki a bérmlás szentséget. Még aznap délelőtt újra meglátogatta a gimnáziumot, majd magánkihallgatáson fogadta és vigasztalta a hozzá folyamodókat. Délután pedig 5 óraker elutazott. A pályaudvaron megjelentek tiszteletre Gróf H a l l e r János marostordamegyei főispán, Dr. U g r o n Gábor nyug. főispán, D e á k Lajos kir. tanfelügyelő és még sokan a papság és világiak köréből.

— **Perbenyikről** (Zemplén m.) írják lapunknak: Az ezüstmenyegzőt megelőző délutáni óvoda és elemi iskola ünnepe, falusi és tanyaí legények bandoriumának felvonulása, este lampionos menetben adott elő két nagyon szépen sikerült énekszámot a község ifjúsági egyesületének dalárdája (daloskőre). A tanító szívvelyes üdvözlése, M a j l á t h József gróf köszönete, melyben tudtul adta, hogy egyelőre 5000 kor. alapítványt tesz le Perbenyik község javára, melynek kamatait mindenkor egy magát többé fentartani nem tudó, elaggott józanéletű földműves gazda fogja élvezni. Jún. 10-én reggel 8 óraker az erd. püspök csendes szt. misét celebrált, melyen az egész család a szt. áldozáshoz járult. 1/210-kor volt a negyedszázados házások ünnepélyes megáldása rövid meghatás beszéd kíséretében. A királyhelmei plébános nagymiséje alatt a jubiláns szülők gyermekei énekeltek Bochm-nek (a bécsi Szt. István templom karmesterének) négyzólamú miséjét, melyen az összes udv. tisztek, az összesereglett küldött-

ség és a meghívott vendégek részt vettek. Az ünnepséget este alkalmi szindarab zárta be. Az erdélyi püspök délután Sátoralajhajlyre utazott, hol a piarista főgimnázium tanulóinak exhortációt tartott, hogy az évrégi szt. gyónást és áldozást minél nagyobb lelki haszonnal végezzék.

— **Óltáregyleti ünnepély Kézdivásárhelyt.** Szorongásig töltötte meg a város előkelő közönsége f. hó 6-án délután a főgimnázium tornacsarnokát. Az óltáregylet rendezte a közönségtől annyira kedvelt vallásos ünnepélyt és azért voltak ott oly sokan, akik igen kellemesen töltötték el az esős délutánt. Először ártatlan gyermekek ajka üdvözölte a Máriát, Jézus anyját. Utánok Szoubsek Erzsike meghatott, érzéssel telj hangon szavalta el a „Jezus” c. verset, mely az emberi szív szeretetét tolmácsolja az Istenember iránt. Falrengető tapsolás kísérte a remek szavallatot. Majd Weinmann Sándor főgimn. tanár fejtegette böleleleti és mélyen járó hittudományi alapon a tekintély elvét és kimutatta logikus alapon, hogy az Jézus, a világ megvaltoja. Lelkes éljenzéssel és tapsolással honorálta a közönség e nagyjelentőségű szabad előadást. Ezt követte két úri leány kellemes, gyakorlott és mámorba ejtő zongorajátéka; megtapsolták, eljeneztek és újra hívták őket a jelenlevők és ekkor egy még fenomenálisabb darab-bal jutalmazták meg azt a lelkes hangulatot, mely Szentpétery Clariss és Vajna Margit zongora virtuós játéka nyomán fakadt. A sikerült, minden tekintetben kifogástalan Ouverture után Dobay Olga úrléány ült a felolvasó asztalhoz és eszményi regiókba ragadó előadást tartott a gondolat, a hit és a purgatorium fenségese eszméiről. A bájos jelenet örökre feledhetetlen lesz, melyet a magas műveltségű intelligencia teregett Pozsonyiné Dobay Zelma szelleműs irodalmi terméke alapján Dobay Olga méznél edesebb felolvasása alakjában. Ezután dr. Zakariás Kristóf, a kellemes és fess ifjú tüzes szónoklata következett, aki valódi ifjú levante példájára a kereszténység lobogóját, a Jézus zászlóját a legkíválóbb előadás és legművészebb szavallat alakjában lengette meg a hallgatóság lelke felett. Viharos taps és lelkes tetszés nyilvánulással jutalmazta meg a közönség e két programmpontot is. Befejezésül az iskolás leányok szelid éneke zárta be a minden ízében sikerült előadást.

— **Igy ahogy olvassuk a Pesti Hirlapban** — nagyon furcsa. Kolozsvárt az iparos egyletnek jubileuma volt, zászlószentelés. Erről így ír a nevezett lap: „Előbb a katolikus templomban Balás Ferenc r. kath. apát-plébános szentelte fel meghatott beszéd kíséretében, majd az egész gyülekezet az unitárius templomba vonult, ahol Ferenc József unit. püspök, Herepei ev. ref. és Dianiska ág. ev. lelkes szentelték fel a zászlót. A Mátyás-téren emelt sátorban az első szeged Eiser főrabbi verte be, utána következtek a zászlóanyagok, a kormány és a többi hatóságok képviselői. Az egész ünnepély harmónikus egyetértésben, lelkes hangulatban folyt le.” Hm! harmonikus egyetértés!

— **Méhészeti tanfolyam.** Jún. 14.—27-ig Gödöllőn tartják meg e fontos tanfolyamot, melyre az országból 20-at vettek fel. Egyházmegyénkben részt vesz K i e s i d Géza csikrákosi káplán.

— **Küzdelem a botrányos szindarabok ellen.** Nálunk még javában virágzik sok helyt a szinpadon a posvány, míg P e n n s y l v á n i á b a n már a törvényhozás mindkét háza elfogadott egy szigorú törvényjavaslatot a megbotránkoztató szindarabok ellen, amelyet már T e n e r kormányzó is aláírt, úgy hogy végleg törvényerőre emelkedett. Az új törvény megtiltja

mindazon szinelőadásoknak tartását és kiállítások rendezését, amelyek illetlenek, Istent sértők, obszcének és a jó erkölcsökbe ütköznek. Az ilyenekben vétkezeket: úgy az írót, mint ez előadókat (színészeket) egészen 1000 dollárig (5000 kor.) terjedő pénzbüntetéssel sújtja. Vajjon nálunk mikor fogják már ezeket a méltelyontó, kultúrát beestelenítő szindarabokat megrendszabályozni?!

— **Papirgyár a Székelyföldön.** A székelyföldi körvasut által az ottani gazdag erdőségek fokozott kihasználása válik lehetővé. Ezért a Marosvásáreghly Ipar- és Kereskedelmi Bank r.-t. nagy papirgyárat létesít a Székelyföldön, hír szerint 3—4 millió korona alapítókevel.

— **Indexre került művek.** Ujabbban az indexkongregáció tilalom alá helyezte: Gabrielle, d' A n n u n z i o összes regényeit, novelláit és drámáit és „Prose scelte” c. gyűjteményes művét; Antonio F o g a z z a r o „Leila” c. regényét; Johann Konrad Z e n n e r: Die Psalmen nach dem Urtext. Ergänz und herausgegeben von Hermann Wiesman. I. Theil. Übersetzung und Erklärung. Münster 1906.; Malachias O r m a n i a n, L' Eglise Armenienne, son histoire, sa doctrine, son régime sa discipline, son présent. Paris 1910.; végül egy névtelen munka: P. A. S., Catechismo di storia sacra. Ugyanezen dekretum arról is tudósít, hogy Joseph T u r m e l, Pierre B a t i f f o l e s a „La s o a i e science des Ecritures” c. műnek meg nem nevezett szerzője, magukat az indexkongregáció tiltó határozatának alávetették. — Minket különösen d' Annunzio műveinek a tilalma érdekel, mert nálunk is sokan olvassák ezt a divatos és érdemen felül felkapott olaszírt. Még olyan lapok is, amelyek különben máskor az indexre vétel ellen szoktak buzgólni, most azt írják: valóban csodálni való, hogy ennek a könnyen megtevésztó írónak a művei már régebben nem kerültek indexre, mert ő a saját vallomása szerint modern pogány. Mégis minden művének valami elferdített vallásos színezetet óhajt adni, mint azt különösen legújabb drámájánál, a „Szent Sebestyén”-nél tette, ahol meg maga is meri jelezni, hogy egy „hívó darabot” alkotott. Nohát épen az ilyen „hívó darabok” kegyserítették végre a szentelők, hogy felhagyva eddigi jóindulatával d' Annunziót, a híveket tévútra vezető műveit indexre vegye.

— **Érdekes nyomdász jubileum.** Május hó 7-én ünnepelték New-York város lapkiadói és nyomdászai 10 éves évfordulóját az éjjeli munkás szentmise behozatalának. Minden vasárnap ugyanis éjfélt után 2 óraker a nyomdákban dolgozó éjjeli munkások részére szentmisét mondanak, mert különben nehéz lenne ezen éjjel dolgozó munkásoknak a vasárnap szentmise hallgatás köteleességének megfelelniök. Reverend E w e r s, a „n y o m d á s z m i s e” alapítója, 10 év előtt 300 munkással kezdte, és most már minden vasárnap 1200-nál többen látogatják ezt a nyomdász szentmisét. Az évforduló alkalmából egyik amerikai püspök ugyanezen éjjeli órában szentbeszédet tartott és ünnepi szentmisét mondott az új Szent Patrick-katedrálisban, F a r l e y New-York érseke pedig kiosztotta a pápai szentáldást. A katedrális templom annyira megtelt hívekkel, hogy a nyomdászok midőn éjjel 2 óraker a munkából eljöttek, alig kaptak ülőhelyet.

— **Fényképkiallítás.** S t e r n á d Albert, városunk művészelekü fényképe, kellemes csalódásokban tart minket, amióta kicsiny, ideiglenes műtermétől kezdve ott a Bethlen-utcai vendáról a Szraga ház diszes műterméig juthatt. Már akkor — a kezdetleges viszonyok között, meglepő nyújtott. Most pedig egyszerűen

fővárosi hangulatba ringat díszes portaleja, melynek kiállításában Hinger J. városunk derek asztalosmestere is remekelt. A kisdéd, kellemes kis bejáró minden arányát megállít. Csalogat a díszes villanylámpa, cukros, világos kék keret s bennük a photoplasztika remek alkotásai.

Felhívás.

Kedves Ifjú Barátaink!

A baráti, a testvéri szeretet aggódó hangján szólunk Hozzatok most, amikor első lépéseket készültök megtenni az életbe. A szülők szerető karjai közül, mint a madár anyjának védőszárnyai alól, megindultok az élet útján keresni magatok számára a jövőt. — Amde nem látjátok és nem érzitek még, hogy hány ezer meg ezer alattomos ellenség leselkedik utána, hogy magához ragadjon, elszakítson eddig való ideáljaitoktól. Számítalan és számítalan akadály fog tornyosulni előttek, amit ti még nem is sejtetek, s nem érezvén magatok mellett a szülői ház biztos támogatását, nem mertek majd szembe nézni vele.

Az első lépés minden nehézsége, minden bizonytalansága megismétlődik rajtatok és ti tapogatózva nyújtjátok kezeteiket valamely támasz után és úgy fog megenni veletek is, mint a tipogó gyermekkel: ingatag támaszhoz nyultatok.

A tapogatózástól, a támasz keresésétől akar megkímélni titeket a Kolozsvári Szent Imre Egyesület, amidőn ime hozzatok fordul, mint jó barátok, mint idősebb testvéretek és szeretettel ajánlja fel a maga, immár megpróbált, küzdelmekben megerősödött karjait, amelyeket kitarva vár titeket, mint jó barát a jó barátot, mint testvér a testvért.

Vár titeket, s szeretettel ölel majdán kebelére, hogy segítsen nektek megőrizni azokat a magas ideálokat, amelyeket édes anyátok imádságos ajkai ojtottak szívetekbe, hogy biztos támaszotok legyen az élet első nagy lépésének megtételénél, hogy mellettetek álljon a továbbhaladásban.

A Kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlóján e két szó ragyog: Keresztény Magyarország! Szeretettel fogad azért minden katolikus, minden keresztény ifjút, kinek ez az ideál hevíti a kebelét!

Nagy ideáljának elérésében szüksége van minden lelkes magyar ifjú munkájára, de szolgálatakat is óhajt tenni minden, hozzá bizalommal fordulónak, hogy kölcsönös támogatással minél magasabbra emelkedjek zászlaja.

A Kolozsvári Szent Imre Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Kossuth Lajos u. 43. szám) készséggel nyújt bárminemű egyetemi ügyben (tanév, tanszakok, leckepezés, tandíj, beiratás) felvilágosítást, esetleg kívánságra gondoskodik lakásról, idejében történt bejelentés esetén gondoskodik az állomáson való fogadástól és kalauzolásról, ha ez iránt válaszbélyeges levélben hozzá fordultok.

Kedves Ifjú Barátaink! A ti jólétetek, a ti nehéz lépéseitek megkönnyítése volt az a gondolat, amelyért a Kolozsvári Szent Imre Egyesület ezen terhes és nehéz feladatot magára vállalja és nem kér ezért egyebet, mint hogy a mily szeretettel hív ő titeket, oly bizalommal forduljatok ti is hozzá.

Baráti és testvéri szeretettel várja, hogy minél nagyobb számmal keressétek fel a Kolozsvári Szent Imre Egyesületet!

Kolozsvár, 1911. május havában.

P. Jánosy Béla dr., Bárdi István,
elnök. főtáskár.

A reklám.

Mily sokat ér a reklám! Többet hoz a konyhára, mint a szükséglet. Az emberi természet ősi tulajdonságára, a kíváncsiságára épít. Valamikor a kigyó is reklámot csinált volt ama bizonyos almának.

A reklámcinálás minden formáját bámulatos ügyességgel felhasználják a fővárosi lapok. Itt a Világ-ra, Est re, Pesti Hírlapra tessék gondolni — egy kerek világért se az Alkotmányra. Egyik körülton — épen szemben az Andrássy-úttal van az Est szerkesztősége. Hatalmas tábla az épület homlokzatán, rajt kurzív betűkkel, ugyanazokkal, melyek a lapon is vannak kiírva „Est”. A betűk villamos körtekből állanak, a tábla peremén kigyózó vonal színes körtekből. Mihelyt szürküldök, kigyó! a villany s a kigyózó vonalon szaladni kezd kerekben a bűvös piros kigyó. Azok a székely atyfiak a megmondható, hogy milyen hatása van ennek első látásra, akik nagygyűlésen fenn voltak. Egyik esti ülés után hazafelé menve bukkantak rá; csak megrökönyödtek s szent borzalommal néztek a fene kigyót. Hiába, a kigyó mindig imponál a férfi népségnek, mióta kitűnt, hogy ravaszabb mint a — zasszony.

Az Andrássy-út legforgalmasabb helyén pedig öt emeletnyi magasságból hirdetik egy korongon elhelyezett méteres betűk, hogy „A Világ” a világ legelső lapja, mely bátran és mindenkitől függetlenül hirdeti az igazságot. Mindez az éjjeli reklámozás céljaira van berendezve; itt a legtöbb újságolvasó éjjel megy utcára. S ha a szolid pestyák a szaporodó bérházak miatt nappal a napot, éjjel a holdat nem látják, legalább a Világ reklámjához fohászkothassanak; olyan meglevőstően, imponálóan világít rájuk a felhők közül.

A Világ e tekintetben vezető. Már szeptembertől minden második bolt előtt táblák hirdettek, hogy ott a V. előfizetői karácsonyi ajándékul szazalek engedményt kapnak minden áruból. Ez elképzelhetlen események pesti lakos számára. Állítólag tömegesen rendeltek meg a Világot, hogy husz percentes cukrot tegyenek a 15 percentes kávéba s 50 percentes fogpiszkálóval tisztítsák ki fogukat a száz perccel rosszabb ebéd után. Karácsonykor pedig egy milliós ajándékot sorsolt ki a Világ. Ebben tökéletesen a nagy nyugati lapokat követi. Okosan. A francia Matin pár éve egy nyilvános parkban nagy kincset ásott el s a lapban közzölt regény folytatásai alapján kellett kitalálni, hol van a kincs, mely természetesen a szerencsés olvasó lett. Egy milánói lap százezernyi olvasója között szőlőkertet sorsolt ki villával együtt. Egy triesti lap emeletes házat. Hiszen nekünk sem szabad panaszkodnunk; mi is kapunk karácsonykor 100 oldalas mellékletet, sőt kalendáriumot is. Az Est szerkesztősége előtt az utcán kifüggesztett fényképek és rövid magyarázatok mutatják a legfrissebb világeseményeket. A forgalmasabb helyeken pedig kis hirdető táblák vannak kifüggesztve, melyekre az Est kiírja táviratait. Most már nem. Most a pesti Diogenesek firkálják rá jelszavaikat ilyen formán: le a sötétséget terjesztő csuhásokkal, minek a pénz a papoknak, legyenek szegények, mint az apostolok. Azután különböző értékű szerelmi sóvárgásokat, izeneteket stb. írnak rá. Holtszezon van, ez az érdekesebb téma.

Most legújában az újságok reklámtáblákra kerültek a Fedák Zsazsa cipőkrém, Palma cipősarok és egyéb érdekes reklámecédua mellé. A Világ egy nagyon megkapó, misztikus erővel ható plakátot csináltatott. Alul a földgömbön van ábrázolva, mely erősen körül van láncolva ha-

talmas láncal. Rajta egy meztelen izmos férfi áll, két kézrefogott lánghalloszt huzott föl, hogy lesujtsón. A csapás helyén szétpattant és eltöredezett a lánc, lángok csapnak ki a földből, sziporkázva törnek fel, megvilágítva a férfi alakját s a sötét hátteret.

Voltaképen mindezt azzal kapcsolatban írom le, hogy a pesti egyetem egy nagytudású, sokat tapasztalt ósz tanára sétálgatva, meglepődve állott meg a plakát előtt, azután csendesen eny nyit mondott rá: gyönyörű és kifejező kép, ha igazat mond. Csakhogy az a baj, hogy az emberek míg felszabadítják magukat bizonyos kötetlékek alul, más tekintetben sokkal erősebb és súlyosabb láncokat raknak magukra is, másokra is.

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

A IV. tanítói nagygyűlés meghívója.

A magyarországi kath. tanítók IV. nagygyűléseinek meghívóját a rendezőség kibocsátotta. A nagygyűlés f. évi júl. 4. és 5-én a Sz.-István-Társulat palotájában fog megtartatni. A nagygyűlésnek tagja lehet minden kath. tanterfű és tanügybarát. A tagok vagy egyesületek részéről kiküldött képviselők, vagy a tanügy iránt érdeklődő résztvevő tagok. A gyűlés három napra terjed. Júl. 3-án d. u. 4 órákor van az előértekezlet, júl. 4-én d. e. 9 órákor a nagygyűlés nyilvános ülése, d. u. fel 3 óratól a pedagógiai, a szociális, a tanítóképzőintézeti, nőnevelési, kisdudóvási szakosztály ülése, júl. 5-én a szakosztályok folytatólagos ülései, az Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap árvaházi bizottságának gyűlése, feltüntetett órákor a második nyilvános gyűlés a szakosztályok határozatainak kihirdetése és a szakosztályok ujonnan való megalakulására.

A nagygyűlés tárgysorozatában ott látjuk a kath. tanügyi közvéleményt napjainkban foglalkoztató kérdéseket, az előadók között legkiválóbb harcosait tanügyünknek: Giesswein Sándort, Öveges Kálmánt, Angyal Pál drt., Ember Károlyt, Milner Antal, Nevelős Gyula drt., Körödy Miklóst, Szuszai Antalt, Hegedűs Jánost, Barabás Györgyöt, Rovó Lajost, Eben Mihályt, Wohlmuth Ernőt, Kolosváry Mihályt, Friedrich Istvánt, Horváth Ignácot, Becker Vilmos drt. stb. Egyházmegyéinkből Péter János dr. fog előadást tartani a pedagógiai szakosztály gyűlésén Tanítóegyesületek és a pedagógiai tudományvilág címmel.

Kirándulók Gyulafehérvárt. A hajduböszörményi református főgimnázium 26 tanulója 5 tanár vezetésével jún. 9-én tanulmányi kiránduló útjában fölkereste Gyulafehérvárt is. Cserni Béla dr. múzeumot szakavatott magyarázatai mellett megtekintették az alsófehérmegyei Régészeti Egyesület múzeumát. Ezután a várat nézték meg a Károly-kapuval, a székesegyházzal. Délután tovább utaztak Vajdahunyadra a vasgyár és a lovagvár megtekintésére.

Kérelem az egyházmegyei tanítókhoz. A magyarországi kath. tanítók IV. nagygyűlése közeledvén az Erdélyi Tanítóegyesületek Szövetsége kéri azon szövetségi tagtársakat, kik a nagygyűlésen részt akarnak venni, de nem mint valamely vidéki egyesület kiküldöttei, jelentkezzenek az elnökségnél, hogy mint a Szövetség képviselői megbízólevéllel ellátva az egyházmegyei tanítószövetség nevében vegyenek részt a nagygyűlésen.

Meghívó. Az Erdélyi RK. Tanítóegyesületek Szövetségének választmánya jún. 16-án d. u. 5 órákor a rk. népiskola helyiségében választmányi gyűlést tart, melynek tárgya július 11-iki közgyűlésünk tárgysorozatának megállá-

pitása és az egyesületekről beérkezett hivatalos iratok tárgyalása. A választm. gyűlésre a választmányi tagokat meghívja a szövetségi elnökség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. K. Sajnálom, most már nem vehetem hasznát; 1) idejét multa az ünnepek leírása, 2) túlságosan elnyújtott, 3) röviden mi már megemlékeztünk róla. Mint már sokszor hangzottunk, fő a gyorsaság és a rövidség. Üdv.

Neheztelő. Az, hogy 6 K. helyett 8 K-t. szokott fizetni, az teljesen a tényleget. A 3 K. teljesen más irányú. Kéziratát letettem a nyomdába intézkedés végett.

Belgrádi virágok. Köszönet — ki fogjuk tűzni azt virágcsokrot és pedig Tárcánkra.

Marosvásárhely. Helyi tudósító nincs, legalább én nem tudok róla, de fact — in theoria több is van. Jó, hogy beküldötte — máskor is így tegyen.

B. L. Mit csináljak vele? Üdvözléssel kérdem.

A borbándi új harangok költségére adakoztak:

Butyka Sándor plébános és Fehér Miklós es felesege Róza (Borbánd) 100—100 K., Kándó Katalin áll. övönő (Nagybánya), Dr. Szász Pál orsz. képvis. (Nagyenyed), özv. Hollaky Zoltán sz. Dekáni Margit (Borbánd), Az Erd. Róm. kath. Státus (Kolozsvár) 50—50 K., özv. Dekáni Ernőné és fiai (Borbánd) 40 K., Fábian Sándor nagygyepest (Gyulafehérvár), Dr. Klauz György kanonok (Székelyfehérvár), Kádár János áll. el. isk. igazgató (Nagyenyed), Dr. Reiner János egyetemi tanár (Budapest), Korpás Pál esperes-plébános (Szegevár) 20—20 K., Imets F. Jákó apát-kanonok (Gyfehérvár), Kiss Gusztáv kanonok, nyug. gimn. igazgató (Budapest) 15—15

K., Tamási Áron prelátnak-kanonok (Gyulafehérvár), Karacson Márton apát, főesp. plébános (Marosvásárhely.) Soltész Vilma övönő (Borbánd), Zlamái Agoston főgimn. tanár, Golman János nyug. vasutőr (Gyulafehérvár), Konstánkievits Gabriella áll. tanítónő Görgey-szentimre 10—10 K., Kovács Lajos prelátnak-kanonok (Gyulafehérvár), Szóke Imre áll. tanító (Borbánd) 6—6 K., Dr. Bilinszky Lajos pápai kamarás, tanítónő-kepző int. igazgató (Nagyseben), dr. Hirschler József prelátnak, kanonok, főesp. pléb. (Kolozsvár), Dr. Kóródy Péter kanonok, Zomora Daniel prelátnak, kanonok, főesp. pléb., Zombory László püsp. szertartó (Gyulafehérvár), özv. Vég István birtokos (Alvinc), Dr. Akontz Károly egy. orvostanár (Kolozsvár) 5—5 K., Dr. Fejérgő főnövelő int. igazg. főgimn. tanár (Gyulafehérvár) 4 K., Biró Ferenc káplán, Horváth Mihály es felesege posta és távirtdafelügyelő (Gyulafehérvár), Gyurman Vilma es leánya Mária (Borbánd) 3—3 K., Pujkon György es felesége (Borbánd), Pál Istvan apát, kanonok, előadó a kath. Státusnál (Kolozsvár), Prokupek Sámuel pápai kamarás, terézvárházi igazg. (Nagyseben), Dr. Balás Endre pápai kamarás, papnev. int. igazg. (Gyulafehérvár), Gál Miklós lelkész (Túr), Santha János plébános (Magyarigen), Tóth Miklós vasúti munkavezető, Rajku Dumitru bolgar kertész, Pujkon Izák es neje Maria földm., Kupsa Simon iparos (Borbánd) 2—2 K., Dr. Péter Antal theol. tanár (Gyulafehérvár) 1 K. 50 f., Rak József leányisk. igazgató, Dr. Szentiványi Róbert theol. tanár, Lestyan József püsp. udvari káplán (Gyulafehérvár), Szabó János es felesége földm., Tóth István László földm., Román Gábor földm., Utca György es felesége (Borbánd), Soóthy Gyula sztsz. tanácsos, lelkigazg., (Gyfehérvár), Hárfa Józsefné, Szabó Anna Istváne, Kiss Anna Györgyné (Borbánd), Marian Irén Szamoiláne

(práter) 1—1 K., Dr. Horváth Jenő kir. alügyész (Gyulafehérvár) 60 fill., Özv. Hárfa Dominika, Bikfalvi István tanuló (Borbánd), Pujkon Mária Nekemisné, Pujkon Giza Marginánne (Gyulafehérvár), Özv. Tripsa Milintyin Borbánd) 40—40 fill., Pujkon Zsuzsa a Györggyé, Tóth János Istváné tanuló (Borbánd) 20—20 fill. Mely kegyes adományokért Isten nevében s a borbándi r. kath. hitközség részéről is leghálásabb forró köszönetet mond a jötevőknek es az Ég bőséges aldasát kéri rájuk B u t y k a Sándor pléb. Borbánd, 1911. június 6 án.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)
egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorláié képesit a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák és címádák, papi civil öltönyök** előállítására.

Üzletemet első sorban
Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindennemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialek, velumok, baldachumok, ministráns ruhák, zászlók, lobogók, karingek, álbák, kebelruhák stb. készítenek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi ceggel úgy **szabászat, mint ár** és **minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek.

Költségvetés, árjegyzék ingyen.
— Személyesen is megjelenek —

Oda

Budapest keleti p. u.—Arad—Tövis.

Vissza

Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	153	Tvszsz.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.
I.—II.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.	I.—III.		I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.	I.—II.
705	800	1220	200	930	1125	Ind. Budapest k. p. u. (91, 126) .érk.	520	545	1230	125	725	935
	811	1230		945	1139	Köbánya felső pályaudvar . . .	510	535	1223		715	
720	815	1235	212	952	1145	Rákos (54, 69) . . .	502	526	1217		707	923
	822	107		1070	1200	Rákoskeresztúri nyíráló . . .	450	515	1208		657	
	841	117		1021	1211	Ecsér 7. sz. órház . . .	435		1157		646	
738	847	123		1027	1218	Maglód . . .	430	500	1152	1257	641	905
	854	131		1036	1228	Gyömrő Koezánpuszta . . .	420	483	1146		634	
749	901	129		1044	1240	Mende . . .	410	444	1137		626	
		145				Pusztaszentistván 16. sz. órház . . .			1129			
	911	153		1057	1256	Tapiósüly—Tapióság . . .	353	430	1122	1239	613	846
		19				Tapióság 22. sz. órház . . .			1114			
	921	206		1108	109	Tapióscsész . . .	337	417	1108		602	836
		218				Szentmártonkáta 27. sz. órház . . .			1100			
819	941	223	304	1129	134	Nagykátá . . .	317	359	1051	1210	544	824
	954	241				Farnos 36. sz. órház . . .			1032		523	
	1000	247		1148	152	Tapiószele . . .	944	333	1027		517	
	1011	257		1158	201	Tapiógyörgye . . .	930	322	1012		502	
		304				Pokoltanya 45. sz. órház . . .			1002			
850	1025	313	334	1213	216	Ujszász (144, 149) . . .	211	306	954	1147	443	753
		323				Zagyvarekas 34. sz. órház . . .	159		942			
		330				Abonyi-út 37. sz. órház . . .			935			
909	1032	341	353	1236	239	Szolnok . . .	140	242	926	1129	415	736
		415				Alesipuszta . . .			912			
942	1123	425	413	128	320	Szajol (126, 151) . . .	1027	157	901	1110	347	703
		434				Pusztatenyő megálló 3. sz. órház . . .			854			
	1136	440		142	336	Pusztatenyő (151) . . .	1012	145	848		335	
	1148	455		156	351	Pusztapó . . .	959	132	827		322	
		501				Kunsztmártoni országút 13 sz. órh. . .			821			
1013	1205	521	445	216	412	Csugarparti tanyák 16. sz. órház . . .			814			
	1222	540		238	438	Mezőtúr (121, 154) . . .	935	110	803	1039	301	632
1037	1233	552	505	251	452	Nagyalapos . . .	903	1250	747		338	
	1252	618		319	518	Gyoma (119) . . .	892	1237	736	1013	225	609
1103		633		333	533	Köröstarcsa . . .	892	1215	717		204	
	104	644	534	338	544	Mezőberény . . .	812	1205	707		154	542
	113	655		356	556	Békéscsaba (155) . . .	739	1153	657		144	535
		704	547	356	556	Dobozmegyer 55. sz. órház . . .	750		650			
1121	123	712		356	556	Békéscsaba (123) . . .	742	1135	643	926	129	523
	217	742		435	653	Újkigyós M. A. V. . . .	641	1108	624		1239	
		749		705	712	Kétegyházi tanyák 67. sz. órház . . .	632		617			
1141	229	756	615	448	715	Kétegyháza . . .	625	1054	611	904	1246	500
		805			721	Országút 74. sz. órház . . .	556		602			
		809		510	726	Bánhidymajor 76. sz. órház . . .	541		558		1228	
	251	817		519	734	Lökösháza . . .	544	1023	522		1222	
1206	305	833		536	749	Kürtös . . .	525	1067	537		1267	435
	315	845		547	759	Sofronya . . .	508	952	525		1153	
1224	329	900	628	602	813	Arad (156, 158) . . .	451	934	509	820	1127	416

* A 607. és 609. sz. személynvatnál Szolnok—Budapest keleti p. u. között az egy útra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

műharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezetheli magas papság, egyházközség és tks. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok be-cserélését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett **vaskoronás felszerelését** felelősség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Magyar Breviárium.

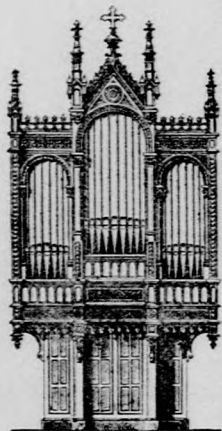
Egyházi zsolozsmák a Bold. Szűz, az apostolok, vértanúk, hitvallók és szűzek ünnepére és a halottak emlékére.

A szent zsolozsma az Egyháznak legidősebb és legfőnségebb imádsága, melyet a legutódasabb szentek szerettek s melyet semmifele költészet felülmulni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a Kath. Egyház hivatalos, köteles imádsága kezdet óta. E lélekemelő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.

Megrendelhető 5 koronáért „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III. Nád-utca 1. szám.

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utána módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Magyar gyártmány.

Tudvalevő, hogy minden egyháznak tűzmentes szekrényt kell szereznie. Amely egyháznak még eddig nincs tűzmentes szekrénye, forduljon bizalommal

METEOR

pénzszekrény- és tresorgyárhoz

■■■■ Budapest, VI. Gömb-utca 59. ■■■■

Mintatelep V. Marokkoi-u. 4.,

hol a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabb tűz és betörésmentes szekrények kaphatók.

Az Erdélyegyházmegyei központi alapítványi pénztár Gyulafehérvár, a Veszprémi püspökség és a Szent-István-Társulat Budapest stb. szállítói.

Árjegyzék díjmentesen küldetik. ■■■■ Telefon 103-71.